

ÅRSPLAN 26/27

Strandkanten FUS barnehage

Strandkanten

INNHold

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon
Verdier
Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom
Demokrati
Mangfold og gjensidig respekt
Likestilling og likeverd
Bærekraftig utvikling
Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning
Organisering og ledelse
Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid
Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen
Overganger innad i barnehagen
Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon
Planlegging
Vurdering
Dokumentasjon
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Årsplanen viser hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.37). Årsplanen beskriver hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

Visjon:

Sammen gir vi barndommen verdi: *Vennskap, lek, glede og hverdagsmagi*

Visjonen er vår ledestjerne og den setter retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – i dag og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Våre metoder for å jobbe mot visjonen:

- Vi har ansatte som er glødende, skapende og tilstedeværende
- Vi har ansatte som skaper trygge, morsomme, allsidige og spennende dager
- Vi har ansatte som tilrettelegger slik at barna møter utfordringer, får progresjon og opplever mestring
- Vi har ansatte som inkluderer barna i planlegging og gjennomføring
- Vi har ansatte som har lekekompetanse og forstår lekens betydning

Visjonen samler oss, gir oss retning og skaper arbeidsglede! Visjonen skal motivere oss og være synlig i alt arbeid.

I FUS barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene i FUS er kulturbærere som forteller hva vi står for, hva vi tror på, og hva som er viktig for oss. De gir motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet og veileder oss på veien mot å virkeliggjøre vår visjon.

For å arbeide i tråd med verdiene:

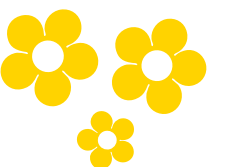
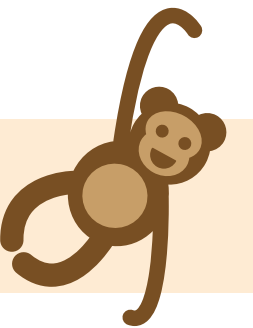
- Vi er engasjerte
- Vi skaper meningsfulle øyeblikk
- Vi er inkluderende
- Vi utforsker sammen med barna
- Vi er kreative
- Vi undrer oss sammen med barna

Hovedmål:

- FUS- barn har et positivt selvbilde
- FUS- barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS- barn gleder seg til “resten av livet”, og vet at de har påvirkningsmulighet og at innspillene deres teller
- FUS- barn har det gøy i barnehagen

I vår barnehage betyr det at de voksne:

- Er gode rollemodeller
- Tar barna på fersken i å gjøre gode gjerninger
- Er positive mot alle barn
- Er tilgjengelig
- Er ladestasjoner for de barna som trenger trygghet og omsorg
- Er aktiv i leken
- Er støttende når det kommer til vennekompetanse
- Gir kunstnerisk frihet
- Tar barna på alvor
- Liker det de gjør!
- Er positive
- Er aktive inne og ute
- Tar barnas initiativ
- Bruker lek og humor aktivt
- Er støttende stillas
- Er emosjonsveiledende

2. OM BARNEHAGEN

Strandkanten FUS barnehage ligger sentralt i Tromsø i lyse og moderne lokaler. Vi har en av byens fineste lekeplasser, hvor barna kan boltre seg i ulike lekeapparater. Med både sklier, klatreapparater og en stor borg tilpasset ulike aldersgrupper, er det gøy for både store og små!

I tillegg til flotte omgivelser med utsikt mot fjell og hav, har vi gapahuk, Telegrafbukta i nærområdet og vår egen lille fjære som nærmeste nabo – en skatt vi aktivt bruker til lek og planlagte aktiviteter. Her utforsker vi naturen og ser etter små fisk, krabber, blåskjell, ender og fugleliv.

Vi har engasjerte og kompetente medarbeidere som hver dag jobber for at alle barn skal oppleve mestring, lek, vennskap og glede. Hvert barn skal få støtte til å være trygg på seg selv og ha tillit til andre.

AVDELINGER

Muslingen: ca. 0-2 år
Tangsprell: ca. 2-3 år
Maneten: ca. 3-5 år
Bølgen: ca. 5-6 år

Strandkanten FUS barnehage

Hjalmar Johansensgate 319
9007 Tromsø

Felles telefonnummer: 97 99 68 31

Avdeling Muslingen: Tast: 1
Avdeling Tangsprell: Tast: 2
Avdelingen Maneten: Tast: 3
Avdelingen Bølgen: Tast: 4
Daglig leder: Tast: 0

Mail: dl.strandkanten@bhg.no
Link til hjemmeside: <https://fus.no/strandkanten>

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Barn og barndom

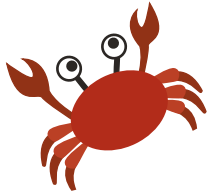
Barn skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barna skal ha muligheten til å utvikle seg i et miljø som anerkjenner og ivaretar deres følelser, tanker og behov. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en positiv selvfølelse og en følelse av mestring, samt gi dem rom til å uttrykke seg på sine egne premisser. Barna skal ikke bare være mottakere av omgivelsene, men også aktive deltakere som påvirker sine egne liv. Dette innebærer at vi gir barna medbestemmelse i ulike sammenhenger, og at vi skaper et læringsmiljø som stimulerer deres nysgjerrighet og kreativitet.

Som beskrevet i rammeplanen, påvirkes barnas liv av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv. Vi anerkjenner at hvert barn har sin egen erfaring, og vi tilpasser vårt arbeid etter barnets behov, interesser og utviklingstrinn. (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Vårt barnesyn:

Handler om hvordan vi ser på barn. Synet vårt på barn er avgjørende for hvordan de blir møtt, og påvirker i hvilken grad barnet opplever seg selv som et selvstendig individ og en aktiv deltaker i barnehagens fellesskap. Personalets syn på barn som kompetente, nysgjerrige og unike individer legger grunnlaget for et inkluderende og trygt læringsmiljø

der barna får muligheten til å uttrykke seg, ta egne valg og utvikle sin selvstendighet. Gjennom å møte barna med tillit og støtte, får de mulighet til å utvikle sin identitet og oppleve mestring, samtidig som de blir aktive deltakere i fellesskapet.

VÅRT SYN PÅ LEK OG LÆRING:

Handler om hvordan personalet ser på barns læring. Synet på læring er avgjørende for hvordan dagene organiseres, hvordan det fysiske miljøet tilrettelegges, og hvilke aktiviteter som velges sammen med barna. Personalets forståelse av læring som en prosess preget av utforskning, undring og samhandling med omgivelsene, påvirker hvordan de legger til rette for barnas utvikling.

I tillegg vektlegger vi at læring skjer både gjennom planlagte aktiviteter og frilek. Vi tror på barnas nysgjerrighet og initiativ, og legger til rette for at de kan ta aktive valg i sine egne læringsprosesser. Dette skjer gjennom samarbeid og medvirkning, der barna får mulighet til å uttrykke sine ideer, stille spørsmål og delta i beslutninger som angår deres hverdag.

- Leken er en essensiell del av barnas utvikling og en viktig arena for læring. Gjennom leken stimulerer vi barnas språk, sosiale ferdigheter, motorikk og kreativitet. Leken gir barna mulighet til å utforske verden, uttrykke følelser og bygge relasjoner. I samspill med andre lærer barna å forstå andres perspektiver, samarbeide og utvikle empati. Vi ser at tette vennskap som oppstår gjennom lek, er avgjørende for barnas trivsel og deres følelse av tilhørighet i barnehagen.
- Ifølge lekforskere som Maria Øksnes og Margareta Öhman, fungerer ikke barnas læring uten lek, og lek fungerer ikke uten læring. Lek er den største motivasjonsfaktoren for barnas læring, og forskning viser at barn lærer best gjennom lek.

Demokrati

«Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.»

(Rammeplan for barnehagen 2017, s. 8)

Våre metoder for å fremme demokrati

- Vi tar utgangspunkt i barnegruppens interesser og behov
- Vi viser barna at alle har verdi og er unike
- Alle barn skal bli sett, hørt og anerkjent
- Vi gir barna medbestemmelse i beslutningsprosesser
- Vi har samling hver dag på alle avdelingene, hvor barns medvirkning er i fokus
- Vi tilrettelegger for at barna kan ta ansvar og gjøre egne valg i hverdagen
- Vi oppfordrer barna til å dele sine tanker og ideer, og vi legger til rette for diskusjon og refleksjon
- Vi jobber aktivt med å utvikle barns sosiale ferdigheter, som samarbeid, respekt og empati
- Vi involverer barna i planleggingen av aktiviteter og prosjekter, slik at de føler eierskap til læringsprosessen
- Vi fremmer barns medvirkning gjennom åpne spørsmål og samtale, hvor barna oppfordres til å uttrykke sine tanker og meninger, og hvor deres ideer blir ansett som viktige

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap

(Rammeplan for barnehagen 2017, s. 9)

Våre metoder for å fremme mangfold og gjensidig respekt:

- Barnehagen vår er en arena hvor alle barn, uavhengig av bakgrunn, kultur eller funksjonsevne, opplever seg som en del av fellesskapet
- Vi gir barna muligheter til å lære om ulikheter og fremme respekt for mangfold, slik at barna ser på mangfold som en ressurs i fellesskapet
- Vi tilrettelegger for at alle barn blir inkludert i lek, læring og aktiviteter, uavhengig av kjønn, etnisitet eller funksjonsnivå.
- Vi oppfordrer barna til å uttrykke seg, lytte til andre og sette pris på andres tanker, følelser og synspunkter
- Vi benytter bøker, bilder og materiell som reflekterer mangfold i kulturer, kjønn og familier, for å utvide barnas perspektiv
- Vi ser på flerspråklighet som en ressurs og støtter barna i å utvikle språkferdigheter på tvers av språk og kulturer

Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet »

(Rammeplan for barnehagen 2017, s. 10)

Våre metoder for å fremme likestilling og likeverd:

- Vi synliggjør ulike roller og yrker uten stereotypier.
- Vi gir alle barn like muligheter i lek og aktiviteter.
- Vi anerkjenner og respekterer barns identitet og uttrykk.
- Vi tilbyr variert lekemateriell uten kjønnsbegrensninger.
- Vi legger til rette vennskap på tvers av kjønn og bakgrunn.
- Vi bruker inkluderende språk.
- Vi snakker med barna om rettferdighet og likeverd.
- Vi samarbeider med foresatte om likestilling og likeverd.
- Vi jobber for å sikre et positivt klima med fravær av krenkelser

Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.»

(Rammeplan for barnehagen 2017, s. 10)

I tillegg til at vi jobber aktivt med at barna skal oppleve en tilhørighet til naturen er vi også opptatt av at barna skal lære å ta vare på seg selv og hverandre. Vi er bevisst på å ikke skape et miljø med kjøpepress, men heller en arena hvor barna kan få skape og utfordre seg selv, samt ha fokus på gjenbruk.

Våre metoder for å fremme bærekraftig utvikling:

- Barnehagen sorterer sitt avfall og leverer det som optisk sortert avfall
- Hver avdeling har en synlig miljøstasjon der barna deltar aktivt i kildesortering
- Vi plukker søppel og tar vare på nærområdet vårt – også på dyrene som ferdes der

Livsmestring og helse

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.»

(Rammeplan for barnehagen 2017, s. 11)

Våre metoder for å fremme livsmestring og helse:

- Vi bidrar til å utjevne sosiale forskjeller
- Vi har fokus på å fremme psykisk og fysisk helse
- Vi styrker barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd
- Vi har et forebyggende fokus på krenkelser og mobbing
- Barnehagen skal være et trygt, stimulerende og utfordrende sted
- Barna får utforske ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap
- Barna får støtte i å mestre motgang og håndtere utfordringer
- Barna får hjelp til å sette ord på egne følelser og forstå andres.
- Vi bruker bøker, samtaler og lek for å fremme empati, selvregulering og konfliktløsning
- Barna får ansvar i hverdagen, som å dekke bord, rydde og ta initiativ til aktiviteter
- Vi tilbyr varierte turer og svømming for de eldste barna

4. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19).

Barnet først er et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse. Det består av tre ulike hovedområder som sammen bidrar til å styrke barns allsidige utvikling; sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse samt læringsstøtte.

Sosioemosjonell støtte og veiledning:

Sosioemosjonell støtte og veiledning handler om hvordan de ansatte klarer å skape en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle gode relasjoner med andre, oppleve glede ved å lære noe nytt, oppleve trygghet og tilknytning og ha en opplevelse av selvbestemmelse og selvstendighet.

Positivt klima: I et positivt klima smiler og ler de ansatte sammen med barna. Vi ser mange bevis på at de har en god relasjon til barna, og de viser entusiasme og interesse både med kroppen og stemmen. De er der barna er, i barns høyde og med kroppen vent mot dem.

Negativt klima: Det er fravær av at de ansatte straffer, håner, kjefter og erter barna.

Sensitive voksne-trygge barn: Å være sensitiv handler om å være oppmerksom og respondere på det enkelte barns tegn på at de har behov for støtte. De ansatte kjenner barna godt. De merker hvis barna er urolige, redde, uoppmerksomme, uinteressert, og de tilpasser atferden sin for å respondere på det de ser.

Barns perspektiv og medvirkning: De ansatte følger barns initiativ og ideer, viser fleksibilitet og ivaretar barnas perspektiv. De lar barn uttrykke seg og etterspør barns ideer, gir barn ansvar og oppmuntring til å klare seg selv.

Emosjonskompetanse hos barn og ansatte:

Emosjonskompetanse handler om å identifisere og forstå egne følelser og håndtere frustrasjon. Det handler om å forhindre at stress og uro overvelder evnen til å tenke klart, og ha kontroll over hvordan og når du uttrykker følelser.

Emosjonsveiledning: I emosjonsveiledning er de ansatte bevisst barnets følelser, er til stede, oppretter kontakt med barnet, viser forståelse og aksept for barnets følelser. De går inn i følelsen til barnet, og navngir følelsen. Hvis nødvendig, hjelper og støtter de barnet i problemløsningen.

Organisering og ledelse:

Organisering og ledelse handler om hvordan ansatte skaper en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle god selvregulering, holde fokus og vise interesse for lek og læringssituasjoner. De ansatte

etablerer og opprettholder rutiner og strukturer for å skape forutsigbarhet og trygghet, slik at barna kan engasjere seg i meningsfulle og utviklingsfremmende aktiviteter.

Gruppeledelse og veiledning: de ansatte er proaktive og har klare forventninger til atferd. De gir oppmerksomhet på ønsket atferd og gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger:

Avdelingen har klare rutiner og de ansatte sikrer flytende overganger. Barna kjenner til regler, og barnehagehverdagen preges av lite venting. Innhold og aktiviteter er godt forberedt.

Variasjon: Det er varierte og interessante materialer i barns høyde. De ansatte tar barns perspektiv og legger til rette for barns deltakelse i aktiviteter.

BARNET FØRST!

Slik arbeider vi med Barnet først:

Omsorg:

I vår barnehage setter vi omsorg i sentrum. Vi bryr oss om hvert enkelt barn og sørger for at alle får den tryggheten de trenger for å møte hverdagens utfordringer med mot og selvtillit. De voksne har en viktig rolle i å være tilgjengelige og tilstedeværende. Gjennom anerkjennelse og støtte hjelper vi barna med å sette ord på sine følelser, og vi gir omsorg når de trenger det. Ved å være nær barna i deres lek og aktiviteter, fungerer de voksne som trygge ladestasjoner – steder barna kan komme til for å hente krefter, oppleve trygghet og få den omsorgen de trenger.

Danning:

I Strandkanten FUS barnehage jobber vi bevisst med å legge til rette for gode dannelsprosesser. Dette gjør vi blant annet ved å reflektere over hvordan vi snakker med barna og møter dem i hverdagen. Med et barnesyn der vi ser barna som kompetente medmennesker, oppstår dannelsprosessen som en gjensidig vekst mellom voksne og barn. Danning skjer i dialog mellom mennesker, og med dette fokuset ser vi viktigheten av å sikre gode relasjoner både mellom barn, og mellom barn og voksne. I vår barnehage skal alle barn få bekreftelse på sin egen identitet, fordi det er gjennom å oppleve seg selv i møte med andre at vi lærer å kjenne oss selv. I en barnehage der mange kulturer og nasjonaliteter er representert, er det særlig viktig å anerkjenne både likheter og forskjeller. Vi er alle forskjellige – både innenfor og på tvers av nasjonalitet og kultur.

Vennskap og fellesskap:

Mange barn uttrykker at det beste med barnehagen er å møte andre barn og leke med vennene sine. Vennsapsrelasjoner er viktige, også for de aller minste barna. I Strandkanten FUS jobber vi kontinuerlig med å bygge gode vennsapsrelasjoner barna imellom, og dette starter allerede på Muslingen, når barna er små. Vi bruker lekegrupper på alle avdelinger som et verktøy for å samle små grupper barn til lek. I disse gruppene jobber vi blant annet med å utvikle nye vennskap, styrke allerede etablerte relasjoner og støtte barn som trenger hjelp til å komme inn i lek og vennskap.

De yngste barna knytter ofte vennskap på en annen måte enn de eldre barna. Mye av leken deres er fysisk, det vi kaller «toddlerlek». Det er viktig å legge til rette for denne typen lek, da den er grunnleggende for samhandling og vennsapsutvikling hos de minste. For at vi som voksne skal kunne veilede og støtte barna på en god måte, er det viktig at vi er aktive deltakere i leken sammen med barna. De ansatte i vår barnehage skal leke med barna, fordi voksnes deltakelse er avgjørende for utviklingen av lek- og vennekompetanse. Barna trenger kloke og kunnskapsrike voksne som kan støtte dem i å bygge og bevare vennsapsrelasjoner.

Kommunikasjon og språk

Tidlig og god språkstimulering er en sentral del av språkarbeidet i Strandkanten FUS barnehage. Både nonverbal og verbal kommunikasjon er viktige for å utvikle et rikt språk. De voksne fungerer som rollemodeller og er bevisste på sitt ansvar for å støtte barnas språklige utvikling. I tråd med CLASS-prinsippet «Læringsstøtte» tilrettelegger vi for samtaler som utfordrer barnas språk og stimulerer til økt vokabular og begrepsforståelse. I de første leveårene er barnets språk sterkt knyttet til situasjonen samtalen skjer i, men gjennom aktiv støtte utvikler barna evnen til å snakke om både nåværende og fraværende hendelser. Vi jobber med å stille åpne spørsmål, være engasjerte og tilstede i samtalen, og bruke tid på språklig samhandling. Ved å knytte samtalene til barnas kjente erfaringer og variere ordbruken, støtter vi barns språklæring i tråd med CLASS sin vektlegging av aktiv, sensitiv og responsiv kommunikasjon. Videre hjelper vi barna å kommunisere med hverandre, spesielt de minste, ved å gi dem ord de kan bruke i samspill. Dette bidrar til å styrke både barn-barn-relasjoner og språkutvikling, som er sentralt i CLASS sin forståelse av effektiv læringsstøtte.

Læringsstøtte:

Læringsstøtte handler om at de ansatte gir støtte til barnas læring. Det teoretiske grunnlaget kommer hovedsakelig fra forskning på kognitiv utvikling og språkutvikling. Der vektlegges forskjellen mellom det å kun lære fakta og læring av hvordan fakta henger sammen, er organisert og avhengig av hverandre. Barns kognitive og språklige utvikling er avhengig av mulighetene de får til å benytte eksisterende ferdigheter, og om de ansatte støtter utviklingen av stadig mer komplekse ferdigheter. Læring skjer når barnet er i samspill, er aktivt og opplever mening og engasjement. Ren instruksjon egner seg ikke for barn i barnehagealder. De har behov for å delta og medvirke og oppleve mening for at læring skal kunne skje.

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring:

De ansatte bruker læringsfremmende diskusjoner og aktiviteter sammen med barna. Læring handler ikke bare om å tilegne seg kunnskap, men også om å benytte denne kunnskapen i nye situasjoner. De ansatte legger mest vekt på å øke barnas forståelse, snarere enn bare å gjennomføre læringsaktiviteten. De ansatte relaterer nye begreper til situasjoner, hendelser eller objekter som barna er kjent med. Gjenkjenning fremmer læring. De ansatte etterspør barns tenkning og problemløsning.

Tilbakemeldinger: Barn trenger tilbakemeldinger på egen læring for å få mest mulig ut av en situasjon/aktivitet. Når barna er i lek og holder på med aktiviteter kan de ansatte gi hint (verbalt eller fysisk) eller stille spørsmål og komme med innspill for at barna skal holde på lenger med en oppgave, og dermed oppnå økt læring og mestring. Målet er tilbakemeldingssirkler, det vil si gjentakende spørsmål - svar – sekvenser, slik at barnet får en dypere forståelse av det aktuelle temaet.

Språk: I språkstøtte er det viktig med hyppige samtaler sammen med barna, og frem- og tilbakeutvekslinger mellom barnet og de ansatte. De ansatte snakker med barna, ikke til. De stiller mange åpne spørsmål, der det kreves mer enn et eller to ord til svar, de repeterer og videreutvikler barnas utsagn, setter ord på det de selv gjør og det barna gjør. De har et variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå. De ansatte har en klar intensjon om å fremme barns språk i samtaler mellom barna og mellom barn og ansatte.

Egenledelse i lek og læring: De ansatte støtter barn i sin utvikling av egenledelsesfunksjonene; planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering, igangsetting. De ansatte tilrettelegger for et variert og rikt lekemiljø og deltar i barnas lek.

5. BARNS MEDVIRKNING

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

Våre metoder for å sikre barns medvirkning:

- Barns medvirkning er gjennomgående i alle planlagte og spontane aktiviteter
- Vi tar alltid utgangspunkt i barnas interesser og tar deres initiativ på alvor
- De voksne er tilstedeværende, nysgjerrige og lydhøre for barnas signaler
- Barnas innspill styrer hvordan dagen utvikler seg i hverdagen
- Vi observerer barnas interesser og tilrettelegger temaarbeid/prosjektarbeid og aktiviteter som engasjerer barnegruppen
- Alle barn skal få medvirke, også de yngste
- Verbalt språk er ikke en forutsetning for å kunne medvirke i egen hverdag

6. SAMARBEID

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Våre metoder for å skape et godt foreldresamarbeid:

- Vi legger vekt på åpen kommunikasjon og gode relasjoner, med barnets beste i fokus.
- Gjennom samarbeid med barnets hjem tilrettelegger vi for barnets behov i forhold til søvn, hvile, måltider, språklig og sosial/emosjonell utvikling.
- Barnehagen og foresatte har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.
- Den daglige kontakten preges av åpenhet og tillit, med utveksling av informasjon som gjelder barnet.
- Det avholdes foreldresamtaler to ganger i året, med mulighet for flere ved behov.

Samarbeid med andre instanser:

- Tromsø Kommune, avdeling for oppvekst, utdanning og kultur
- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Tverrfaglig ressursteam
- Barnevernstjenesten
- Helsestasjoner
- Tromsøskolene
- UiT Norges arktiske universitet, barnehagelærerutdanningen (BLU)

7. OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en trygg og god tilvenning:

For å legge til rette for en trygg og god oppstart i barnehagen, sender vi i forkant ut et velkomstbrev med praktisk informasjon om barnehagen og hvordan tilvenningen foregår.

I løpet av juni inviteres alle nye foreldre med barn som begynner hos oss i løpet av sommeren eller tidlig høst, til et besøk i barnehagen. Målet med besøket er å starte prosessen med å bli kjent – både for barn og voksne. Under besøket får familiene en omvisning i barnehagen, og vi forteller litt om hvem vi er og hvordan vi jobber. Barna får mulighet til å leke inne på avdelingen, møte andre barn og oppholde seg i et trygt miljø sammen med sine foreldre. Foreldre kan stille spørsmål og dele relevant informasjon som kan være viktig for å forstå barnets behov og forutsetninger.

Det vil også bli avholdt et foreldremøte for nye familier i løpet av juni. Her gir vi ytterligere innblikk i barnehagens pedagogiske arbeid og hvordan vi legger til rette for trivsel, utvikling og læring. God kommunikasjon mellom barnehagen og hjemmet er avgjørende for en vellykket tilvenning. Det er ikke bare barnet som skal tilvennes en ny hverdag – også foreldrene skal oppleve trygghet og tillit i møte med barnehagen. Et tett og tillitsfullt samarbeid mellom foreldre og personalet er derfor en forutsetning for at barnet skal få en trygg og god start.

Tilvenningen skjer i barnets tempo. Vi er opptatt av å være lydhøre for barnets signaler og gjøre individuelle tilpasninger underveis. Barn er ulike og vil reagere forskjellig på overgangen til barnehagen. Derfor møter vi hvert enkelt barn og familie med åpenhet, fleksibilitet og respekt for deres unike behov.

Mål for tilvenningen

- Barnet skal få en tilpasset oppstart basert på sine behov og forutsetninger.
- Barn og foreldre skal oppleve en trygg og forutsigbar start i barnehagen, og bli godt kjent med rutiner og personalet.
- Barnet skal oppleve tilhørighet og trygghet som grunnlag for lek, læring og utforsking.

Slik legger vi til rette for en god tilvenning:

- Hvert barn får en primærkontakt som følger barnet tett gjennom tilvenningsperioden. Denne voksne har et særskilt ansvar for å ivareta barnets trivsel og trygghet i hverdagen den første tiden.
- I løpet av de første ukene tilbyr vi en oppfølgingssamtale med foreldrene. Samtalen gir rom for å dele erfaringer, snakke om barnets behov, og styrke samarbeidet mellom hjem og barnehage. Målet er å bli bedre kjent med både barnet og familien, samtidig som foreldrene får innsikt i barnehagens arbeid og tilnærming.
- Vi legger stor vekt på tilstedeværende og sensitive voksne som er aktive på gulvet og engasjerer seg i barnas lek. Dette gir trygghet og styrker relasjonen mellom barn og voksne.
- August og september er avsatt som tilvenningsperiode. I disse månedene har vi særlig fokus på å etablere trygg tilknytning og skape gode relasjoner, både til voksne, andre barn og nye omgivelser.

VELKOMMEN TIL STRANDKANTEN FUS

Overganger innad i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter avdeling

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang innad i barnehagen:

I Strandkanten FUS barnehage legger vi stor vekt på et tett og godt samarbeid på tvers av avdelingene. Vi jobber aktivt med felles lekegrupper, felles temaarbeid og jevnlig besøk mellom avdelingene. Dette skaper et inkluderende miljø der både barn og ansatte blir kjent med hverandre på tvers av grupper og alderstrinn.

Personalet flyttes også mellom avdelingene ved behov, noe som bidrar til økt fleksibilitet og trygghet for barna i møte med ulike voksne.

For barn som skal bytte avdeling i løpet av sommeren, planlegger vi faste besøksdager gjennom vinteren og våren. Målet med disse besøksdagene er å gjøre overgangen så trygg og smidig som mulig – både for barn og foreldre. Det legges opp til aktiviteter og samvær som gjør barna kjent med den nye avdelingen, nye voksne og nye barn.

Vi vet at trygge overganger legger et viktig grunnlag for barns trivsel og utvikling, og vi tilrettelegger derfor for at hvert barn skal oppleve kontinuitet, forutsigbarhet og tilhørighet i møte med nye rammer og relasjoner.

Mål for overgangen mellom avdelinger

- Etablere trygge relasjoner mellom barnet og de ansatte på den nye avdelingen
- Gjøre barnet kjent med rutiner og struktur på ny avdeling
- Legge til rette for en gradvis overgang med barnet i fokus, slik at prosessen oppleves trygg og forutsigbar

Slik legger vi til rette for en god overgang

Vi organiserer faste besøksdager og lekegrupper på den nye avdelingen i løpet av våren

Barn og foresatte får informasjon om den nye avdelingen før sommerferien

Både barn og foreldre skal oppleve en trygg og god start på ny avdeling, med fokus på å bli kjent med nye voksne, barn og rutiner

Overgang mellom barnehage til skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33)

Våre metoder for å sikre en god overgang til skolen:

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Et godt samarbeid mellom barnehagen og SFO/skolen er derfor viktig. Tromsø kommune har utarbeidet rutiner som legger til rette for dette samarbeidet. Både foreldre og barn er aktive deltakere i prosessen for å sikre en trygg og god overgang. Barnehagen sender, i samråd med foreldrene, et overføringsskjema til SFO og skole. Her har også barnet fått bidra med informasjon om seg selv.

- Vi omtaler skolen på en positiv måte for å legge et godt grunnlag for skolestarten.
- Det viktigste barnet lærer i barnehagen før skolestart, er å være en god venn. Gode sosiale ferdigheter er en nøkkel til en god skolestart.
- Skolestarterne deltar i et eget pedagogisk opplegg i barnehagen «Trampoline-timen» som er tilpasset deres alder og utvikling.
- I siste foreldresamtale våren før skolestart, avtaler pedagogisk leder og foresatte hva skolen bør få informasjon om for å sikre en god skolestart for barnet. Pedagogisk leder fyller ut «Overføringsskjema fra barnehage til skole» i samarbeid med foresatte og sender det til skolen barnet skal begynne på. Ved behov arrangeres også et møte med skolen, der informasjonen i skjemaet formidles muntlig.
- Barna går på besøk til den skolen og SFO de skal begynne på. Pedagogisk leder deltar sammen med barna. Etter besøket snakker vi med barna om opplevelsene, gjenoppfrisker aktivitetene og forbereder dem på skolestart. I tillegg får barn og foresatte invitasjon fra skolens rektor til førskoledag.

<https://tromso.kommune.no/barnehage-og-skole/barnehage/kvalitet-i-barnehagen#overganger>

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Lærende organisasjon

I FUS er vi en lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert, og fungerer som gode rollemodeller. Senge (2006) beskriver en lærende organisasjon som «en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid.» Derfor legger vi stor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kompetanse, slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

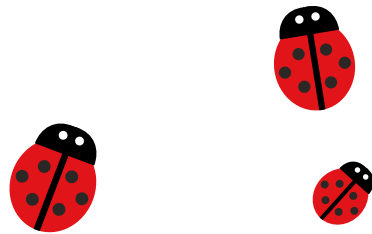
Våre metoder for å opprettholde en lærende organisasjon

- Vi har fokus på god og tydelig ledelse, blant annet gjennom lærende fagdager og personalmøter.
- Vi prioriterer kvalitetsarbeid, endringsprosesser og kontinuerlig utvikling.
- Vi verdsetter kunnskap, refleksjon og faglig diskusjon.
- Vi legger til rette for videreutdanning og faglig påfyll.
- Vi er praksisbarnehage for barnehagelærerutdanningen ved UiT, med praksislærere som har videreutdanning i veiledning.
- Vårt mål er at barnehagen skal fungere som en lærende organisasjon og en pedagogisk virksomhet i kontinuerlig utvikling.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Våre metoder for planlegging:

- Vi utarbeider månedsplan (nyhetsbrev) for hver avdeling, som gjøres kjent for foreldre og øvrig personale via MyKid den første i hver måned.
- Planene våre er fleksible, slik at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.
- Vi lytter til både foreldre og barn i vårt planleggingsarbeid.
- Vi har et bevisst forhold til å ikke ha for mange planlagte aktiviteter, men fokuserer på kvalitet og gjennomføringsevne.
- Hovedfokuset vårt er at barn utvikler seg best gjennom både spontan og planlagt lek. Mesteparten av tiden skal tilstedeværende voksne leke sammen med barna i både spontane og planlagte aktiviteter.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).

Våre metoder for vurdering:

Personalet vurderer planer og gjennomføringsevne kontinuerlig gjennom året på ledermøter, avdelingsmøter, personalmøter og fagdager.

Hvert år blir hver avdeling eksternt vurdert av en sertifisert CLASS-observatør. Ut fra tilbakemeldingsrapporten fra observasjonen velger avdelingen bevaringsområder og forbedringsområder fram mot neste observasjon.

Foreldrene inviteres aktivt inn i evalueringsarbeidet gjennom daglig kontakt ved henting og bringing, på foreldremøter, foreldresamtaler og i samarbeidsutvalget.

Alle foreldre i Strandkanten FUS deltar årlig i Foreldreundersøkelsen, som gjennomføres av Utdanningsdirektoratet. Resultatene er verdifulle i vårt forbedringsarbeid.

Evaluering av måneden som har vært, publiseres i nyhetsbrevet på MyKid hver måned.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39).

Våre metoder for dokumentasjon:

- Vi bruker planer med struktur, som dagstavle, for å synliggjøre aktiviteter.
- Barnas tegninger, bilder og formingsaktiviteter fra prosjekter blir vist fram på avdelingene.
- Mye av det som vises på avdelingene, henger sammen med pågående aktiviteter og temaarbeid/prosjektarbeid.
- Vi bruker tid på å forstå barnas intensjoner i lek og læringsprosesser.
- Vi mener at barna lærer best ved selv å utforske fenomener og omgivelser.
- Barna deltar aktivt i dokumentasjonen ved å ta bilder og lage små videosnutter.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

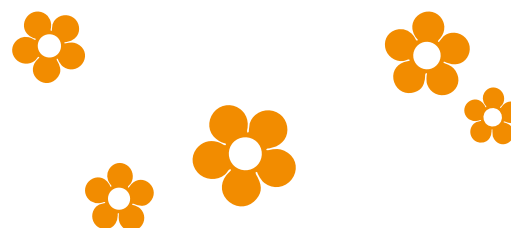
Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Våre metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet:

- Arbeid i smågrupper for bedre tilpasset oppfølging.
- Individuell utviklingsplan (IUP) for hvert barn ved behov.
- Utarbeidelse og oppfølging av tiltaksplaner.
- Tidlig innsats for å fange opp og støtte barn som trenger det.
- Vi søker råd og samarbeid med PPT, helsestasjon, barnevern og andre relevante instanser.
- Vi følger varslingsrutiner i henhold til handlingsplanen for «Trygt og godt barnehagemiljø».

https://fus.no/files/barnehager/files/153/Tidlig%20innsats_62f4faf77ecce.pdf

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter

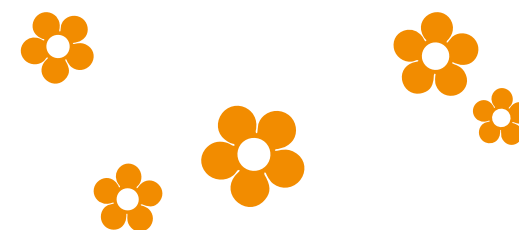
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

Våre metoder for å ivareta rammeplanens hensikt med fagområdene

I vår barnehage arbeider vi systematisk med alle fagområdene i rammeplanen for å gi barna et helhetlig og meningsfullt læringsmiljø. Vi tilrettelegger for at barna får utvikle sin kommunikasjon, språk og tekstforståelse gjennom samtaler, høytlesning og lek, samtidig som vi legger til rette for kroppslig utfoldelse og motorisk utvikling i fysisk aktivitet både inne og ute. Natur, miljø og teknikk utforskes gjennom turer og eksperimenter, som stimulerer barnas nysgjerrighet og undring. Gjennom kunst, kultur og kreativitet får barna uttrykke seg med ulike materialer og medier, og utvikle estetisk forståelse. Samtidig legger vi til rette for at barna kan utvikle sosial kompetanse og lære om etikk, religion og filosofi i samspill med andre, hvor respekt og toleranse er grunnpilarer. Mat og helse ivaretas gjennom gode måltidsrutiner og fokus på sunn livsstil, og vi stimulerer barnas evne til å utforske tall, rom og form i hverdagsaktiviteter for å styrke deres matematikkforståelse.

Vi jobber aktivt med barns medvirkning og tilpasser aktiviteter etter deres interesser og behov. Ved å dokumentere barnas lek og læringsprosesser gjennom bilder, tegninger og observasjoner sikrer vi at pedagogisk arbeid er reflektert og målrettet. Gjennom dette gir vi barna trygghet og motivasjon til å utforske fagområdene på en engasjerende og meningsfull måte.

2627

